

РЕЗОЛЮЦІЯ
науково-практичної конференції з міжнародною участю
«ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ
ТА КЛІНІЧНОЇ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ»
(Шістнадцяті Данилевські читання
2–3 березня 2017 р.)

На підставі обговорення доповідей представлених за програмою вже ставши традиційними Данилевських читань, учасники конференції визначають, що щорічне проведення такого формату науково-практичних форумів дає можливість як науковцям, так і фахівцям практичної медицини оперативно знайомитися з результатами новітніх наукових досліджень, отриманих в провідних центрах України та за кордоном, щодо механізмів розвитку ендокринопатій та нових діагностичних і лікувальних технологій. Це дає змогу спеціалістам-медикам використовувати у своїй науковій та практичній роботі найсучасніші досягнення і визначати найбільш актуальні та перспективні напрямки наукових досліджень.

Перелік напрямків, які традиційно вносяться до резолюції, є узагальненими колективними пропозиціями для НАМН та МОЗ України з метою урахування при формуванні наукових досліджень та державних медичних програм.

На конференції представлені та обговорені дані експериментальних та клінічних досліджень, які сприяли поглибленню уявлень щодо розвитку ендокринопатій: цукрового діабету, тиреопатології, ожиріння,

порушень репродуктивної функції. Особливу увагу дослідників приділено створенню інноваційних засобів корекції вікових метаболічних розладів: охарактеризовано деякі метаболічні порушення та показано їх кореляцію з антропометричними показниками при наявності ожиріння; встановлено вплив ряду цитокінів, окисного стресу на прогресування метаболічних порушень та кардіоваскулярного ремоделювання у пацієнтів з артеріальною гіпертензією та цукровим діабетом 2 типу.

Встановлено, що тривале застосування атипичних нейролептиків призводить до побічних явищ у вигляді порушення секреції та обміну інсуліну на нейромолекулярному рівні.

Приділено увагу щодо інтенсифікації терапії при цукровому діабеті, яка призводить до зниження ризику розвитку ускладнень; поглиблено уявлення про механізми впливу пероральних цукрознижуючих препаратів в доповнення до інсулінотерапії при цукровому діабеті 2 типу.

Проаналізовано ефективність нових підходів в лікуванні діабетичної кардіоваскулярної автономної нейропатії.

В цілому приділено значну увагу комплексному підходу до лікування пацієнтів

із цукровим діабетом 2 типу з точки зору сімейних лікарів.

Доведена необхідність застосування продуктів функціонального харчування для корекції метаболічних порушень при цукровому діабеті та неалкогольній жировій хворобі печінки.

З проблем тиреопатології на конференції представлено дані щодо оптимізації терапевтичної тактики при гіпотиреоїдній нейропатії. Вивчено дію стовбурових клітин при використанні у щурів з експериментальним аутоімунним тиреоїдитом, які проявили себе як препарати з імунотропною та тиреоїдмодуючою дією, що є підставою для розгляду останніх у якості препаратів вибору при лікуванні аутоімунного тиреоїдиту.

Досліджено експресії імуногістохімічних маркерів апоптозу p53 та bcl-2 та маркера проліферації Ki-67, p53, bcl-2 та морфологічними характеристиками фолікулярних новоутворень. В експерименті вивчено зміни кісткової, жирової та знежиреної маси тіла у старих самиць щурів при гіпертиреоїдизації та після її відміни.

Значну увагу було приділено питанням порушення репродуктивної системи чоловіків і жінок. Встановлено частоту нормо- та гіпоандрогенемій у чоловіків з патосперміями при наявності безсимптомної інфекції, що передається статевим шляхом, а також у випадках запалення передміхурової залози внаслідок ураження цієї інфекцією. Досліджено характер можливих зв'язків між антимюлеровим гормоном та клінічними гормональними метаболічними показниками у жінок репродуктивного віку з класичним фенотипом синдрому полікістозних яєчників, доведена роль цього гормону в патогенезі синдрому.

У циклі робіт представлено експериментальні дані з проблем вивчення негативного впливу на зміну гістоструктури плаценти у самиць щурів за умов відтворення ситуації пасивного тютюнопаління з одночасним зниженням харчування та доведено, що ці фактори мають виразний негативний вплив на гістоструктуру плаценти самиць щурів. Запропонована нова фармакокомпозиція може розглядатися як перспек-

тивна в плані створення на її основі препарату для захисту плаценти.

На конференції висвітлені різні сторони дослідження нових інноваційних наноматеріалів, які виявилися здатними корегувати порушення репродуктивної функції. Авторами презентовані дані, які свідчать про нешкідливість досліджуваних наночастинок (гадоліній ортованадату) для репродуктивної функції самців щурів та можливість нормалізувати плідність у випадку гіпофертильності, індукованої дією несприятливих чинників на ранніх етапах онтогенезу.

Отримані результати відкривають широкі перспективи для створення ефективних інноваційних лікарських засобів лікування чоловічої гіпофертильності.

У доповідях спеціалістів як експериментаторів, так і клініцистів, представників фармацевтичних компаній, надано результати клінічної оцінки ряду фармпрепаратів при лікуванні цукрового діабету та його ускладнень, тиреопатології, порушень репродуктивного здоров'я.

Конференція постановляє:

Вважати за доцільне включити до переліку пріоритетних наукових досліджень наступні проблемні питання:

1. Посилити інформування лікарів, пацієнтів та фахівців виробничої сфери стосовно зв'язку між способом життя, факторами довкілля та професійною діяльністю, з метою своєчасної профілактики ушкоджень репродуктивної системи у жінок та чоловіків («lifestyle/environmental-dependent disease» та «хвороби дорослих ембріонального походження»);
2. Продовжити та поглибити дослідження, спрямовані на встановлення природи/механізмів ушкоджуючого впливу спадкових чинників та чинників довкілля на ранніх етапах онтогенезу особин (під час ембріонального періоду та періоду молочного вигодовування, у дітей та підлітків), котрі призводять до розвитку патологій ендокринної системи, що маніфестуються у подальшому житті;

3. Активізувати розробку нових ефективних діагностичних критеріїв та заходів для поліпшення лікарської допомоги при різних репродуктивних розладах чоловіків та жінок;
4. Спрямувати зусилля науковців (із залученням провідних фахівців у сфері нанотехнологій) на створення дієвих фармацевтичних засобів, у тому числі на основі інноваційних наноматеріалів, та розробку системи медично-соціальних заходів захисту здоров'я прийдешніх поколінь шляхом оптимізації умов розвитку дітей на ранніх етапах онтогенезу.
5. Вважати за доцільне продовження регулярного перегляду протоколів моніторингу хворих з ендокринопатіями з метою їх удосконалення з урахуванням результатів наукових досліджень, розглянутих та обговорених на Данилевських читаннях.